

Uvod - Informacija o kretanju dospjelih neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata i potrošača temelji se na podacima iz sustava ovrhe na novčanim sredstvima, koju Financijska agencija provodi temeljem zakonskih ovlasti. Od 2002. do 31.12.2010. godine, Fina je prikupljala podatke isključivo za poslovne subjekte temeljem Upute o prikupljanju i objedinjavanju podataka o nepodmirenim obvezama poslovnih subjekata, na način da su banke navedene podatke, izvještajnog i statističkog karaktera, dostavljale Fini, koja ih je objedinjavala i izrađivala informacije. Od 1. siječnja 2011. godine počela je primjena novog sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima koji je uređen Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20) i Pravilnikom o načinu i postupku provedbe ovrhe na novčanim sredstvima (NN 71/18, 46/22), a od 1. listopada 2012. godine stupio je na snagu Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (NN 108/12, 144/12, 81/13, 112/13, 71/15, 78/15, 114/22), kojim je bio propisan postupak predstečajne nagodbe nad pravnom osobom i nad dužnikom pojedincem (trgovac pojedinac i obrtnik).¹

Temeljem navedenih propisa stvoreni su preduvjeti za bržu naplatu i smanjenje troškova postupka ovrhe na novčanim sredstvima, jer je postupak ovrhe na novčanim sredstvima tehnološki unaprijeđen. Uveden je jedinstven postupak, metodologija i redoslijed u izvršenju osnova za plaćanje te jedinstveni obračun zateznih kamata i jedinstven sustav izvještavanja temeljen na izvornoj dokumentaciji. Sve navedeno sustav čini transparentnim, efikasnim, ažurnim i donosi ujednačenost u primjeni propisa. Provođenje ovrha na svim kunkskim i deviznim računima ovršenika, u svim bankama, prema OIB-u ovršenika i bez njegove suglasnosti, čini sustav djelotvornim, što pokazuju i podaci prezentirani u informaciji.

Kao jedna od mjera rješavanja problema potrošača koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje više od 360 dana donesen je Zakon o otpisu dugova fizičkim osobama (NN 62/18) koji je stupio na snagu 21. srpnja 2018. godine. Fina je sukladno navedenom Zakonu izvršila odgovarajuće postupke prestanka postupanja po osnovama za plaćanje za ovršenike i tražbine koji ispunjavaju zakonske uvjete.

Sukladno odredbi čl. 33. st. 1. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (NN 68/18, 2/20, 46/20, 47/20, 83/20, 133/20), automatizmom se prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje koje su bile evidentirane u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika fizičke osobe, a koje se nisu naplatile u cijelosti u roku od 3 godine od datuma primitka u Finu i po kojima nije bilo nikakvih naplata posljednjih šest mjeseci. Po toj se osnovi djelomično ili u cijelosti prestala provoditi ovrha po osnovama za plaćanje za 225.322 ovršenika.

NEIZVRŠENE OSNOVE ZA PLAĆANJE – STANJE 31. LISTOPADA 2023. GODINE

Prema odredbama Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (dalje: Zakon), Fina provodi ovrhu na novčanim sredstvima ovršenika, poslovnih subjekata i potrošača. Sukladno Zakonu, pod pojmom „poslovni subjekt“ podrazumijeva se pravna osoba, fizička osoba koja obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i fizička osoba koja se bavi slobodnim zanimanjem, a pod pojmom „potrošač“ podrazumijeva se fizička osoba koja ne obavlja registriranu gospodarsku djelatnost i koja se ne bavi slobodnim zanimanjem.

Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. listopada 2023. godine, u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje evidentirano je 14.806 poslovnih subjekata, što je 581 poslovni subjekt ili 4,1% više, u odnosu na rujnu 2023. godine i 233 poslovna subjekta ili 1,5% manje, u odnosu na listopad 2022. godine (tablica 1).

Tablica 1. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redoslijeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POSLOVNIH SUBJEKATA** Iznosi u eurima

Stanje	Poslovni subjekti	Broj	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.10.2023.	Pravne osobe	6.830	535.602.052	96.676.396	632.278.448
31.10.2023.	Fizičke osobe/registirana djelat.	7.976	146.030.440	48.849.374	194.879.813
31.10.2023.	Poslovni subjekti – ukupno	14.806	681.632.492	145.525.769	827.158.261

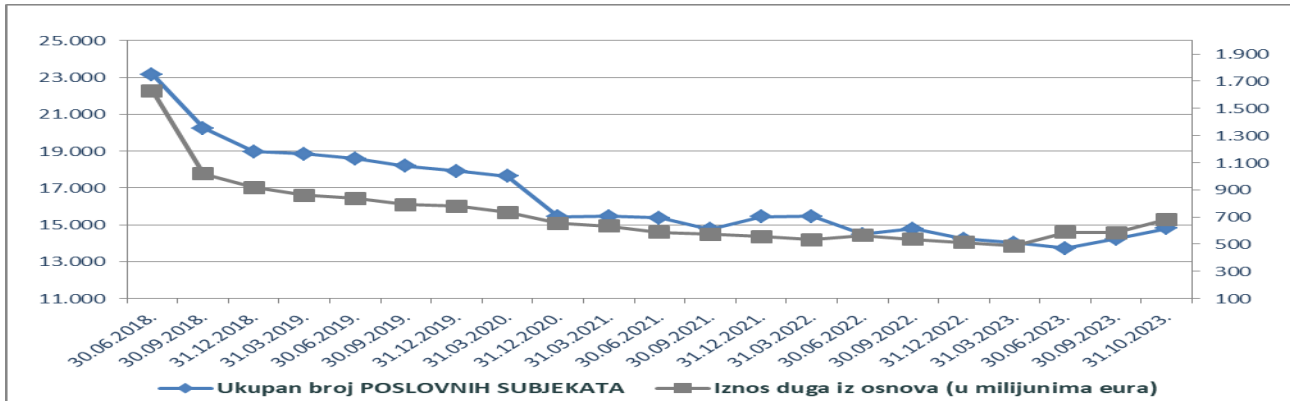
Izvor: Fina – obrađeni podaci iz Očevidnika o redoslijedu osnova za plaćanje

Ukupan iznos neizvršenih osnova za plaćanje poslovnih subjekata, evidentiran u Očevidniku o redoslijedu osnova za plaćanje, iznosio je 681,6 milijuna eura (glavnica), što je za 97 milijuna eura (16,6%) više nego u rujnu 2023. godine, a 172,2 milijuna eura (33,8%) više nego u listopadu 2022. godine. Kamate su iznosile 145,5 milijuna eura (tablica 1).

Od 14.806 poslovnih subjekata koji nisu podmirili dospjele osnove za plaćanje, 6.830 je pravnih osoba (46,1%), na koje se odnosi 535,6 milijuna eura ili 78,6% iznosa ukupnih neizvršenih osnova. Preostalih 7.976 su fizičke osobe koje obavljaju registriranu djelatnost, a njihov dug iznosi 146 milijuna eura.

U odnosu na stanje u rujnu 2023. godine, broj pravnih osoba koje nisu podmirile dospjele osnove za plaćanje veći je za 7,3%, a iznos neizvršenih osnova za 24,9%. Ukupan broj fizičkih osoba veći je za 1,5%, a iznos njihovih neizvršenih osnova manji za 6,4%.

¹ Postupci predstečajne nagodbe pokrenuti na temelju Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Grafikon 1. Broj poslovnih subjekata koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine

Izvor: Fina

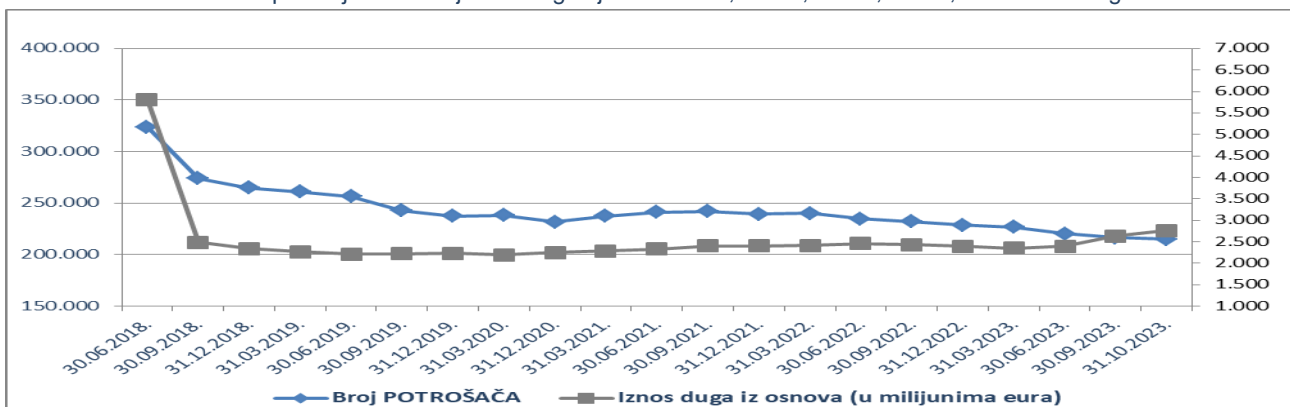
Zbog neizvršenih osnova za plaćanje, 31. listopada 2023. godine, u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje evidentirana su 215.062 potrošača, što je za 0,6% manje nego u prethodnom mjesecu, a 7,6% manje nego prije godinu dana. Dug potrošača iz osnova evidentiranih u Očevidniku o redosljedu osnova za plaćanje, iznosio je 2,76 milijardi eura (glavnica), što je za 4,9% više u odnosu na rujan 2023., a 13,8% više u odnosu na listopad 2022. godine. Kamate su iznosile 0,87 milijardi eura (tablica 2).

Tablica 2. Evidentirane dospjele neizvršene osnove za plaćanje u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje na teret ovršenika **POTROŠAČA** Iznosi u eurima

Stanje	Broj potrošača	Glavnica	Kamata	Ukupno
31.10.2022.	232.840	2.428.063.750	882.198.989	3.310.262.738
31.12.2022.	228.722	2.392.911.768	865.197.592	3.258.109.359
30.09.2023.	216.381	2.632.961.853	906.794.838	3.539.756.691
31.10.2023.	215.062	2.762.088.092	871.697.448	3.633.785.540

Izvor: Fina – obrađeni podaci iz Očevidnika o redosljedu osnova za plaćanje

Najveći dio duga, u iznosu od 0,67 milijardi eura (bez kamata), odnosio se na dug potrošača prema bankama kao vjerovnicima, a prema svim financijskim institucijama, dug je iznosio 0,77 milijardi eura.

Grafikon 2. Broj potrošača koji imaju dospjele neizvršene osnove za plaćanje evidentirane u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje i iznos njihova duga tijekom 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. i 2023. godine

Izvor: Fina

Fiksni tečaj konverzije: 1 EUR = 7,53450 HRK

Info.BIZ servis pruža uvid u informacije o uspješnosti poslovanja i financijskom položaju svih poslovnih subjekata te o poslovnoj okolini u kojoj oni djeluju. Najveća je i najvažnija baza poslovnih informacija za više od **830.000 poslovnih subjekata iz više od 30 izvora**. Omogućuje jednostavnije, brže i sigurnije donošenje poslovnih odluka, sustavno praćenje klijenata, olakšava izradu poslovnih analiza te praćenje trendova i prepoznavanje potencijala na tržištu.

Ako ste zainteresirani i želite ugovoriti uslugu ili kupiti veći broj paketa: prodaja@fina.hr

Ako trebate korisničku podršku: 0800 0080, info@fina.hr

